

govori govori morajo smatrati za izraz politike slovenskih poslancev Hohenwartovega kluba, a ker so ti poslanci nekaki zastopniki naše konservativne stranke, potem je v veliki politiki gosp. prof. Šuklje vodja naši konservativni stranki, naj se ga „Slovenec“ se tako brani in ga zaljubljuje. Da je temu tako, nam je priča dunajski dopisnik „Slovenec“ sam, kateri ni, kar je javna tajnost, nikdo drugi, kakor gospod kanonik Klun sam. To se da dokazati iz dopisov samih, ko bi kdo le hotel tajiti.

Gospod „Slovenec“ dopisnik se naravnost poteguje za Šukljeja in zlasti naglašuje, da se Šukljevi tovariši nimajo povoda sramovati njegovega poslednjega govora. Mej vrstami se da lepo čitati, da je gosp. poslanec Šuklje tako rekoč govoril v imenu slovenskega oddelka Hohenwartovega kluba, da so torej za ta govor odgovorni vsi njegovi tovariši. Gospod Šuklje in načelnik katoliškega političnega društva sta najboljša prijatelja (vsaj se poslednji pristeva mej najozke pristase Šukljejeve) in to pač jako mnogo pove. Tukajšnji „Slovenec“ sicer nekako obsoja Šukljevo politiko, ali to menda le zaradi lepšega. Sploh pa ima, od kar se je osnovala koalicija, glasilo naših konservativcev dva obraza, kakor neki rimski bog. Z jednim se smehlja liberalcem, seveda nemškimi, koaliciji, grofu Hohenwartu, na drugem se pa kažejo poteze demokratizma. Mislimo, da pride čas, ko tudi „Slovenec“ spozna, da dvema gospodom ne more služiti in se bode moral odločiti bodisi za „gorenjskih deset tisoč“, katere zastopa grof Hohenwart, ali pa za nižje sloje. Jedno ali drugo, a odločiti se bo moral!!

Pa zašli smo predaleč, namenili smo se namreč govoriti o gospodu Šukljeju, ali prav za prav o njegovem poslednjem govoru. Mej velike govore se ta njegov govor ne more šteti. Na idejah, posebno izvirnih, je jako ubog. Ko bi po tem govoru sodili gospoda prof. Šukljeja zmožnosti, bi pač morali reči, da smo dosedaj njegovo duhovitost precej precenjevali. Da ta gospod profesor ne zavzemlje nikakega vzvišenega mesta v slovenski politiki, bi pač ne bilo vredno, da govorimo o tem govoru in tudi smemo biti preverjeni, da bi ta govor ne bil vzbudil najmanjše pozornosti. Tako se je pa v zbornici bilo zbralo okrog govornika precej poslancev, ker so gotovo kaj boljsega pričakovali od njega in ker so želeli tudi izvedeti, kaj store slovenski poslanci v Hohenwartovem klubu, kajti od njih je zavisna vsaj nekoliko bodoča politična uloga grofa Hohenwarta.

Če tudi je letos začel gospod profesor, ki hoče veljati tudi za strokovnjaka v finančni politiki, govoriti o državnih financah, vendar v tem oziru ni nič posebnega povedal. Njegov govor je nekoliko pomenljivejši v političnem oziru. Povedal je, da on in njegovi tovariši hočejo se čakati, kaj koalicija prinese. Po tem takem ne mislijo držati dane besede, da izstopijo iz Hohenwartovega kluba, ako jim vlada do proračunske razprave ne dá dovoljnih zagotovil, da se bode ozirala na njih želje. To rušenje dane besede pač ne kaže moralne kakovosti gospoda Šukljeja in njegovih ožjih tovarišev v najugodnejši luči. Tako utegnemo Slovenci čakati tako dolgo, da nas popolnoma potuje čijo. Seveda je ta poslanec besede ministre o celjski gimnaziji tako sukal, da bi pokazal, kako strašno da je vlada naklonjena nam Slovincem. Mi smo že dovolj označili veljavo teh besed, da bi nam bilo treba o tej stvari se polemizovati z gospodom Šukljejem. Saj je nam le predobro znano, kaj je vodilo gospoda Šukljeja. On in njegovi tovariši hočejo za vsako ceno hladiti se v prijetni vladni nemško-liberalni senci, zato pa morajo vsako vladno besedo tolmaciti za Slovence v najugodnejšem zmislu in vsak svoj korak razupiti za velik uspeh.

Posebno je pa gospod Šuklje pokazal v kaj čudni luči slovensko mišljenje svoje, goverec o ljudskem solstvu na Koroskem. Rekel je, da v popolni zavesti te stvari ni sprožil v proračunskem odseku in je tudi letos pri proračunski razpravi ne sprožil, pač pa vso zavočjo le lahko omeni in jo priporoča mirnemu in stvarnemu premisleku koaliranih strank.

Tako govori slovenski poslanec o stvari, katere bi pravi slovenski zastopniki ne smeli nikdar pustiti mirovati. Uprašanje o ljudskih solah na Koroskem je mnogo važnejše nego paralelke na kaki gimnaziji. Prave pomemčevalnice niso srednje nego

ljudske sole. Iz Šukljevega govora bi posneli, da koalicija pristeva uprašanje o ljudskem solstvu na Koroskem velikim političnim uprašanjem, katere se morajo odložiti. Tega se namreč niti misliti ne moremo, da bi mogli slovenski poslanci kar tako to stvar puščati v nemar. Stvar priporočati koaliranim strankam v premislek je naravnost ironija, ker pač vsakdo ve, kakšen bode ta premislek. Naj liberalci stvar se tako premisljajo, njih sklep bode, da morajo ljudske sole za koroske Slovence ostati nemške. Čudimo se pa tudi poslancem našim, da stanejo pri koaliciji, če se je od njih zahtevalo, da se la stvar odloži; če imajo le še iskro slovenske zavesti v sebi, bi bili morali tako misel z vso odločnostjo zavrniti in koaliciji obrniti hrbet. Slovenske ljudske sole za Slovence, to je tako važna točka narodnega programa, da se niti za jeden dan ne sme deti z dnevnega reda.

Tukaj ne gre le za to, kaj da dosežemo v državnem zboru, temveč tudi za moralni upliv. Z vso odločnostjo se za slovenske sole poganjajo koroski Slovenci in to pri najtežavnejših razmerah. Bati se je pa, da jame pojemati ta navdušenost, ako ne dobi sočutnega odmeva v krogih naših narodnih zastopnikov. Zato je pa neodpustljiv naroden greh, da del slovenskih poslancev zanemarija slovenske razmere na Koroskem.

Naravnost neopravičljivo je pa tudi, da gospod Šuklje jednemu delu Slovencev očita, da gleda proti vzhodu in tako naš Avstriji vedno zvest narod spravlja prav po nemškem receptu ob dobro ime in našim narodnim nasprotnikom daje orožje v roko proti slovenskemu narodu. Sicer bi pa delali preveliko čast gospodu Šukljeju, ko bi to misel smatrali za njegovo dete. Taka očitanja bolj ali manj prikrito čitali smo že zadnja leta po slovenskih listih neke vrste, kateri so tudi z gospodom Šukljejem vred čutili poklicane pri nas varovati zapadno kulturo proti vzhodu. Toda veliki politik Šuklje, ki vendar mora vedeti, kak upliv napravljajo take izjave, bi se pa vsekakor moral varovati takih napak.

Če je pa morda gospod Šuklje mislil, da bode vlada bolj podpirala njegovo stranko in ji raje kaj dovolila v narodnem oziru, ako jej prav črno nariše panslavistično strasilo pri nas, tedaj moramo reči, da bi ga mej velike politike ne mogli pristevati. Ko bi bile kake tako daleč sezaajoče državnopravne težnje pri nas, kakor jih je narisal g. Šuklje, bi jih z dovolitvijo kake slovenske srednje sole pač ni bilo moč ustaviti. To vé tudi vlada in bi zatorej gotovo še manj bila pripravljena, dovoliti nam kako murvico.

Ravno takó, kakor v drugih stvareh, se je gosp. Šuklje pokazal majhnega gleda uprašanja o volilni reformi. Pred vsem je izražal svojo bojazen pred nižjimi stanovi, kateri po njegovih mislih ne pospešujejo kulture. Nositelj kulture je le srednji stan po mnenju g. prof. Šukljeja, zato se pa le ta mora varovati. Da je to mnenje precej zastarano, ni kriv gospod profesor, ki je je pobral v kakem liberalnem listu. Nasproti temu pa je resnica, da gleda na izobraženost mej srednjim stanom in nižjimi stanovi ni take razlike. Večina srednjega stanu je obiskovala iste sole, kakor delavci, pozneje se pa baš mnogi člani našega srednjega stanu se manj izobrazijo nego delavci, ki se dandanes jako zanimajo za javno življenje.

Tako se je gospod profesor tudi v tej stvari postavil na jako ozko stališče, dočim mi mislimo, da bi se v takih uprašanjih morala pred vsem gledati na občne koristi naroda, ne pa le jednega samega stanu. Razmere so pa take, da bi baš naši narodnosti bilo v velik prid, ako se razširijo pravice delavskih stanov. Premožnejši stanovi so v mnogih krajih precej potujčeni, dočim se nižji še niso nalezli tuje kulture. Pa kako bomo pričakovali od poslanca, katerega so slovenske zahteve gledé ljudsk. sol na Koroskem le nekaka postranska stvar, da se v zadevi volilne reforme postavi na kako vzvišenejšo splošno-narodno stališče?!

Ta govor nam je le prejasno pokazal narodno mlačnost, da ne rabimo hujega izraza, tistega dela poslancev, ki sedé v Hohenwartovem klubu, in pokazal, kako malo imamo pričakovati od njih. Upamo pa, da narod se že se o pravem času zavé in odločno pokaže, da se vsakdo moti, kdor misli, da je slovenska večina na strani koalicije, na strani množ, ki našemu narodu kopijejo — grob.

Dopisi.

Iz Gorice, 8. aprila. (Zopet zvonovi.) Ako ni drugače, podtikajo se dobri stvari slabi nameni, da se ji le škoduje. Tako je bilo, tako se godi tudi mojima zadnjima dopisoma o zvonovih. Kdor ju je čital vestno in brez predsodkov, mora priznati, da jima je bil namen le blag. Izražala sta le moje težnje, za katere se že več časa bojujem, namreč: da bi imele naše cerkve le zvonove, ki zadošajo pravi cerkveni umetnosti in ki so dostojni Onega, kateremu jedino imajo biti v čast. To misel — merim — izrazil sem dovolj jasno; a nekim krogom — kakor slišim — vendar se ne zadosti. Izvedel sem namreč le dni, da se v onih krogih širi vest, da sem hotel z dopisoma škodovali zvonarju Broili-ju iz laškega Vidma, odganjati od njega naše slovensko ljudstvo ter ga sploh uničiti kot zvonarja v naših krajih. Kako zlobna zavijača in grda laž je ta trditev, pričajo najboljše nastopne moje besede iz prvega dopisa: „Izjaviti moram najprej, da mi niti na misel ne pride, da bi tu grajal zvonarja g. Broilija, da bi ga kot takega oisojal ali dvomil o njegovi zvonarski zmožnosti. Nikar se le, da bi mu hotel gmotno škodovati. Bog obvaruj! Moj dopis nima kratko nikar namena od vračati od g. Broilija naročnikov.“

Tej izjavi dostavljam danes še to-le: Jaz se ne bojujem zoper zvonarje, ampak zoper lahke zvonarske sisteme t. j. lahke zvonove nizkih glasov. Jaz hočem naše ljudstvo pončiti, da so vsi naši zvonovi iz novejšega časa najmanj za jedno tretjino svoje teže prelahki. V tem tiči kolikor morem po sluhu v obče, ne po preiskovanju (do tega nisem prišel) soditi — tudi napaka šempeterskih najnovejših zvonov. Ti zvonovi bi bili vse drugačni, da bi imel veliki zvon glas malega zvona, da bi bil torej za terco višji. (Dosedaj seveda tudi manjša dva zvonova.) Napak, zaradi katerih nisem mogel teh zvonov priporočati, ni po mnenju mojega dopisa zakrivil torej zvonar Broili (Prosim, kolikokrat naj se to naglašam!), ampak, kdor je zvonove naročil. Naročnike zvonov svarim jaz, naj ne zahtevajo od zvonarja čudežev, naj mu ne vežejo rok z nemogočimi zahtevami (namreč: naj bodo glasovi nizki, a zvonovi lahki. Uredni.) Prvi napredek vidim jaz v večji teži zvonov. Ko to dosežemo, dalo se bode dalje govoriti. — Ako bi bil hotel zvonarju škodovati, pisal bi bil vse drugače: da sem zoper svoj prvotni namen imenoval njega in šempeterske zvonove zakrivil, je, kdor je priobčil v „Soči“ ono „Spricevalo“.

Marsikomu se bode zdel ta dopis le pogrevanje prejšnjih dopisov. Res je tako! Tudi meni je to ponavljanje nadležno. A moral sem to storiti, da odvrnem od sebe nezasluzeno sumnjo in ne ponizam „Soče“ v vrsto nemškega in laškega revolverskega časnikarstva.

Dostavek uredništva. — Nameni našega gospoda dopisnika so torej jasni: ne zahtevati od zvonarja čudežev. Kdor hoče imeti lahke zvonove, ki manj stanejo, naj ne zahteva nizkih glasov, kajti nizki glasovi zahtevajo razmeroma večjo težo. Ako pa zahtevamo, da morajo lahki zvonovi imeti nizke glasove, uporabiti mora zvonar neko posilno sredstvo, ki se pa vselej ne posreči nobenemu zvonarju, ne le g. Broiliju.

Iz Ljubljane, 11. aprila. (Izv. dopis.) — Našim konservativcem ni nič kaj po volji, da so nekateri slovenski listi odkrili svojim čitateljem, da Hohenwart in tovariši so se zavezali z liberalci na Dunaju. Po njih mislih ne gre s takimi stvarmi begati ljudstva, iz vsega vidimo, da nekaterim krogom resnica ni ljubša. Tega pač nihče ne bode tajil, da se je Hohenwart zvezal z liberalci, vsaj vendar Plener in tovariši niso nakrat postali konservativci.

Tudi se piše in govori, da ne smemo delati odgovornih mož, kateri ne morejo premeniti sedanjih razmer. Mi mislimo, da za koalicijo vendar smemo delati odgovorne grofa Hohenwarta in tiste, ki so ga podpirali. Ako bi se bil Hohenwartov klub uprl, pa bi Plener in Wurmbrand nikdar ne ministrala. Tudi ko bi se bili vsi slovenski poslanci uprli kot jeden mož in krepko besedo govorili z grofom Hohenwartom, pa bi koalicije ne bilo. Zato bodo pa tisti poslanci, ki so ostali v Hohenwartovem klubu, odgovorni za vse neugodne posledice, ki bodo iz koalicije

izvirale v verskem, narodnem in gospodarskem oziru.

Da bi oprali slovenske poslance pri koaliciji, se sklicujejo na to, da se drugi slovenski poslanci bratijo z Mladočehi, ki so tudi liberalci. Baš to, da nekaterniki ne vidijo več razlike mej Mladočehi in nemškimi liberalci, nam pač najboljše kaže, kakó malo važnosti pripisujejo narodnosti. Tako bi bilo popolnoma nemogoče, da bi prezrli, da se Mladočehi le v verskem oziru popolnoma ne vjemajo z nami, nemški liberalci so pa naši nasprotniki v verskem in narodnem oziru.

Pa vsaj bi nekaterniki pri nas že narodno idejo radi kar odpravili z dnevnega reda, ali le to premisljajo, kako bi to bilo lepše mogoče. Izšlo se je sedaj geslo krščanske socialne politike. Kakšen pomen ima krščansko socialna politika drugod, ne bomo preiskavali, pri nas nima drugega, kakor narodno idejo odriniti. To je pa tista metoda, po kateri je Taffejeva vlada že skušala narodno uprašanje spraviti s sveta. Z gospodarsko in socialno politiko se je hotelo narodno uprašanje odriniti v ozadje. Konec tega je pa vendar le bil, da narodno uprašanje ni izginilo z dnevnega reda, v narodno gospodarskem in socialnem oziru se pa tudi ni dosti storilo. Tako bode najbrž tudi z našo domačo socialno politiko.

Jela so se snovati delavska društva s socialno smerjo, ki so naperjena v resnici le proti že obstoječim narodnim društvom. Pri osnovanju takega shoda v Zagorju se je naravnost smešil zagorski „Sokol“ ali tisti, ki so se udeležili „Sokolovega“ izleta. Ko bi se ta društva ne snovala proti narodnim, bi jih ni le z veseljem pozdravljali, če tudi iz govorov na takih shodih prav ne moremo posneti, kaj se namerava. Če je n. pr. gospod dr. Gregorič v Zagorju trdil, da hočejo, da dobi vsak stan, kar mu gre, moramo to označiti za lepo frazo in nič drugega. Od Rotšilda do zadnjega delavca vsi trdijo, da so za to, da se vsakemu da, kar mu gre. Nasprotno tiči le v tem, da niso jedini v tem, kaj komu gre. Zato bi mi želeli, da bi drugi pol gosp. dr. Gregorič malanemne povedal, kako on misli določiti, koliko komu gre. Dokler pa tega ne pove, v njegovo socialno politiko ne moremo imeti nikakega zaupanja.

— Na Gorenjskem se snuje politično društvo, ki bode menda tudi v prvi vrsti imelo braniti narodnogospodarske koristi. Vse prav lepo! Le toliko moramo reči, da ne moremo imeti zaupanja v društvo, ako mu bodo kumovali tisti ljudje, ki so kumovali Hohenwartovi zaupnici. Hohenwart poslednji čas v državnem zboru zastopa pred vsem interese veleposestnikov in velikih kapitalistov, in tisti ljudje, ki so vedoma agitovali za Hohenwartovo zaupnico ali vedoma podpisali, tudi zastopajo te koristi. Zato se pa bojimo, da bi društvo, katero bi osnovali taki ljudje, ne moglo braniti koristi kmetov proti veleposestnikom in drugim kapitalistom, tako kakor bi bilo želeli na Gorenjskem.

Se jedno stvar imam pristaviti o Hohenwartovi zaupnici, pa bi že bil skoraj pozabil. Gospod grof se je zahvalil blejskemu dekanu za poslano mu zaupnico. V tem zahvalnem pismu pravi, da se bode trudil, kar najbolj bode mogel zastopati koristi svojega volilnega okraja in drage domovine. Tako pismo bi pač lahko pisal tudi baron Schregeč: naš slovenski narod se niti z jedno besedo ne omenja v tem pismu. Gorenjski volileci naj to okolnost le dobro premislijo, da bodo vedeli, komu so bli na leđ.

Iz Kanala. — Z veliko navdušenostjo ustanovili smo bili v prijaznem našem trgu L. 1886. podružnico Sv. Cirila in Metoda: pognala je bila kaj krepko, toda vrtnarja pravga ni bilo in bila je do letos — takorekoč — zaspala. Preteklo nedeljo pa se je pokazalo, da stara navdušenost Kanalec ni le strnila v ljubezni do slovenske narodnosti, marveč, da je ona še burnejša, kakor pred leti, in da jo fazni — mimoidoči — viharji in neugode niso udušili, ampak nasprotno — le vspebudili in osrečili: kajti tega dne, 8. t. m., stopilo je naših podružnic pri obnem zboru 41 udov in udinj, med temi 4 ustanovniki. Pričakujemo pa se gotovostjo, da se bode to število po domačinih in po rodoljublju našega okraja v kratkem podvojilo. Gotovo je, da to večletno spanje naše podružnice ni bilo marsikakemu prvotnemu udu vseeno iz jednega ali drugega uzroka: toda uverjeni naj bodo dotični gospodje, da dobé

v kratkem popolno pojasnilo od verodostojne strani.

Dasi dobiva Vaš cenjeni list iz našega kraja le redkokdaj kak dopis, vendar bodite uverjeni, g. urednik, da se tudi tu pri nas gibljemo: oživeli smo sedaj podružnico sv. Cirila in Metoda, in dela se na to, da vstanovimo v kratkem še posojilnico in sadjarsko društvo, kar bode za naš okraj velepomembno. Zato kličemo na dušeno osnovateljcem: „Le pogumno na delo!“ (— Ta vest razveseli vsakega rodoljubnega čitatelja našega lista. Da se je poleg čitalnice in požarne brambe zopet in sicer takó lepa izbudila tudi podružnica sv. C. in M., to je jako veselo znamenje. A kedar si Kanaleci osnujejo še posojilnico in sadjarsko društvo, bomo mogli Kanalcem le častitati na njihovi vsestranski in požrtvovalni skrbi za napredek svojega prijaznega trga in celega okraja. Uredn.)

Domače in razne novice.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ naše zavode so dosli v zadnjih dneh sledeči darovi:

„Goriška ljudska posojilnica“ 100 gld. — Gosp. Miha Bizjak v Rabazu 1 gld. Zupanija Črniče 10 gld. — Narodna taksa v Ajdovščini 2 gld. — „Krokarški zbor“ v Ajdovščini zbral pri neki večerji 7 gld. 70 kr. — Starašine županije v Mirnu po volitvi župana 15 gld. — P. B. v Gorici za 3 mesece 3 gld. — Gz. prof. Viktor Bežek, dr. Josip Jakopič, trgovec M. P., trgovec Peter Drašček, trgovec Anton Koren, železn. uradnik Franc Blažon vsak po 1 gld. — Prof. g. Josip Ivančič donesek za 4 mesece 20 gld. — C. kr. notar g. Jos. Kavčič 2 gld. — Gosp. Leop. Bolko, velep. in župan v Črničah, 2 gld. — Neimenovan moniš. 5 gld. — Prof. g. Ant. Santel v Gorici 2 gld.

Rodoljubna dobrotnikom naše uladine prestra hvala. Vstrajno naprej!

Primorski List v Trstu je bil zadnje zaplenjen zaradi članka „Goriške razmere“. — Ta list ima svoje glavno uredništvo v goriškem semenišču, kjer se knjejo članki a la „Politika strasti“ v predzadnji številki. Vsak po svoje, kakor kdo zna in more!

Dobro bi pa bilo, ako bi se „Primorski List“ obrisel tega „višjega uredništva“: s tem bi dobri stvari le koristili in edino na tak način bi bilo mogoče sporazumno delovanje „Pr. Lista“ in naših dveh listov v Gorici. — Zli se, da tudi uredništvo „Pr. L.“ samo uvideva, da je šlo na limanice „politične strasti“. Z ozirom na omenjene goriške sotrudnike in nekake sorednike je objavil namreč zadnji „Prim. List“ sledeči dopis:

Iz hribov (iz dop.) Prosim Vas, g. urednika, blagovolite sprejeti sledeči dobrovoljni svet. Sami priznate, da „Pr. L.“ je majhen in skrajno ponižen in ne želi nikomur hudega, pač pa si prizadeva koristiti dobri stvari.

Pa ima „Pr. L.“ mnogo nasprotnikov, je tudi znano. Zato je silno nevarno, — ako boste težki voz osebnosti za druge — vozili. V osebnih bojih trpijo največ katoliški listi: nasprotni pa žanjejo.

Po osebah — se sodi katoliška stranka in nje načela. Ni je večje neprevidnosti, ako se katoliški list poteguje za osebo — dvomljive vrednosti in značajnosti. V tem boju trpi prav „vera“ največ.

Iz trdega osebnega boja, verjemite mi, odnesli bodo krvave glave možje „kat. stranke“. Kjer te ne srbijo, ne praskaj se, pravi narodni pregovor.

Hočete, da bode „Pr. L.“ uspeval, pustite goriške osebnosti prepire na strani ter zvesto služite kat. načelom, težite po miru in spravi.

S tem bode „Pr. L.“ resni katoliško čast, in prihodnost mu je zagotovljena.

Skušnja zadnjih let bodi Vam v svarilen izgled.

Poglejte, kako se obračajo katoličani od onih kat. listov, ki zagovarjajo osebo — dvomljive vrednosti!

Liberalci jim vse hudo očitajo, da jim ni mar za vero, ne za načela, pač pa za osebo, da pod kat. plaščem skrivajo grde sebične namene. Dotični kat. listi morajo umolkneti in vse psovke požreti, dočim drugi kat. listi, ki zagovarjajo le osebo odkritosrežno odločnosti, može značajne, dosledne v svojem delovanju, ne iščejo toliko svojih koristij, nego koristij tlačenega ljudstva, ti listi uživajo zaupanje in spoštovanje.

Nadejam se, da boste uvaževali te vestice, koje Vam piše Prijatelj.

(Op. uredn. Objavili smo ta dopis, ker se strinjamo z nazorji v njem izraženimi ter želimo, da bi se v bodoče naši p. n. gg. dopisovalci kolikor moč izogibali osebnostim zlasti na političnem polju, kjer resnično prevladuje strast. Ako pa hočete na vsak način imeti osobne prepire, „Ledaj.....“ — Tako piše „Prim. List“!

„Slovanska knjižnica“. — Snopci 11—14. ki obsegajo „Odisejo“, so skupno vezani v eno knjigo, ki šteje 16 tiskanih pol ali 256 strani. Naročniki, ki so dobili to knjigo za 40 kr., lahko primerjajo našo knjižnico z vsemi drugimi enakimi slovanskimi književnimi podjetji in prepričajo se, da naša „Slovanska knjižnica“ je najcenejša med vsemi, dasi ima gotovo tudi — najmanj odjemalcev. Vsak Slovenec tedaj lahko sprevidi, da je treba papeti vse moči, da se tudi to podjetje ne ponesreči; ako bi mi ne mogli vstrajati, ne posrečilo bi se to nikomur več na Slovenskem. Treba je namreč vedeti, da urednik je ob enem tiskar, ki računi edino le tisk po jako znižani ceni, dalje odškodnino za rokopiše in pošne stroške. Uredništvo, upravnštvo in odpravnštvo (razposiljanje) odpravljajo se povsem brez odškodnine. Vkljub temu nam kaže račun koncem 14. snopca že 10 gld. 51 kr. primanjkljaja.

To smo si steli v dolnost, povedati slovenskemu občinstvu, da se še nekoliko bolj pobrine za obstanek tega književnega podjetja. V prvi vrsti se obračamo do vseh naročnikov, ki so poslali le za prvo polovico, da jim prej pošljejo tudi drugo polovico. Da nam bo mogoče redno pokrivali vse stroške, potrebujemo še najmanj 200 naročnikov, da jih bo vsaj 1000. Ako se dosednji gg. naročniki še nekoliko potrudijo, menimo, da bi se to število lahko kmalu doseglo.

„Prvaški Sokol“ je priredil v nedeljo lepo veselico po sporedu, kateri je objavila zadnja „Soča“. Vas je bila okrašena z zastavami. Tamburašem „Goriškega Sokola“ in drugim izletnikom, ki so se jim pridružili, prišli so Prvačkovci nasproti z godbo in zastavo. Po nagovoru in pozdravu g. staroste Mozetiča in odzdravu staroste „Goriškega Sokola“ korakali smo skupno v Prvačino med strelom topičev in krepkimi živokliči. — Veselica se je častno dovršila v vsakem pogledu. O začetku, razvitku in sedanjem stanju „Sokolstva“ je govoril starosta „Goriškega Sokola“ A. Gabrček. Petje pod vodstvom g. učitelja Jos. Orta bilo je izborno. Deklamacija in šalji prizer sta tudi ugajala. — Posebno viharno pohvalo so želi tamburaši, ki so pod vodstvom požrtvovalnega g. Korišča svirali več slovanskih komadov. — Po veselici bila je živahna domača zabava in ples. — Ob 1. popoldni smo se Goričani poslovili od prijaznih Prvačkovcev. Starosta g. Mozetič je se v presrečnih besedah zahvalil tamburašem za sodelovanje in Sokole sploh za udeležbo, na kar smo se med krepkimi živokliči in petjem odpeljali proti naši Gorici.

Iz Tolmina smo prejeli obširnejši dopis, ki govori o novem notarju g. dr. Ignaciju Kotniku, ki pride na mesto pokojnega Ivančiča. Dopisa ne moremo priobčiti, ker preostro polemizuje z nekim drugim slovanskim listom, ki je zadnji teden hudo obsodil imenovanega gospoda. Da bi g. dr. K. že zdaj branili pred istim slovanskim listom bilo bi prezgodaj, ker ga na Goriškem še prav nič ne poznamo. Ako se pokaže, da mož opraviči naše nasilne zavednih Tolmincev, potem bo imel tudi od naše strani popolno zaupanje in vso podporo, katero mi moremo dati. — Le toliko omenjamo iz dopisa, da se narodni Tolminci veselijo prihoda dr. Kotnika, ki bi lahko zbral okoli sebe vse, kar narodno misli in čuti. Tla so mu jako ugodno pripravljena. Naj bi se to tudi uresničilo! — Dalje dopisnik prav odločno zavrača očitanje v omenjenem slov. listu o „tolminsko-gorjanski neofejanosti“. Zdi se nam pa najumestnejše, da bi zaradi te nepremišljene in gotovo v hitri zapisane trditve ne začeli polemike.

Dostavek. — Tikoma pred sklepom lista ob 11½ smo dobili iz odlične narodne roke z Dunaja ekspresno pismo, ki nam opisuje g. Kotnika kot takó uzonega rodoljuba, da moremo Tolmincem le častitati, ker ga dobé v svojo sredo.

Slovenski odličnjak se jako veseli, da pride dr. K. v Tolmin, ker ga pozna kot zanesljivega in delavnega narodnjaka, doslej neomadeževanega v zasebnem in javnem življenju; mož se je veliko util in je gmotno na jako dobrih nogah. — Njegovo narodno srce kaže najbolj to, da je sicer dobil za ženo Nemko, ki pa danes ne le izborno slovanski govori, ampak pozná dobro celo vso našo književnost. Z otroci se v hisi ne govori ne ena, nemška beseda. —

Vrhu tega je dr. K. iz tiste znane narodne rodbine, ki je že na tisoče žrtvovala za narodne namene. Zató g. dr. Ign. Kotnika z veselim srcem pozdravljamo kot narodnega delavca na goriških tleh. Dobro nam došel!

Notar v Ajdovščini. — Vsled premeščenja notarja Ballabena iz Ajdovščine v Sežano imenovan je na njegovo mesto dr. Mario Pascoletto. Doznali smo, da novi g. notar je sicer rodom Lah, a bolj nemškega mišljenja. Slovencem je bajé prav prijazen in slovenski jezik precej dobro razume, ker imel je več let učitelja za slovenski jezik. Veseli nas, da pride vsaj tak mož v Ajdovščino, ker ni bilo slovenskega prosilca.

„Solkanska čitalnica“ bo imela v nedeljo 15. t. m. ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina za ude 60 kr., za neude 1 gld.

„Edinost“ se tiska zopet v Dolencevi tiskarni, a kot izdajatelj odgovorni urednik je podpisan stavec g. Julij Mikota.

Vipavska železnica. — Grof Fr. Coronini je podal v seji 5. t. m. interpelacijo, v kateri upraš, kakó je to, da vlada ni sprejela imenovane železnice v načrt zakona o lokalnih železnicah, ki naj bi se končno dovolile že v l. 1894. — Interpelacijo so podpisali tudi ostali trije goriški poslanci, nekateri člani Coroninijevega kluba in nekateri levčarji. Interpelacijo objavimo prihodnje v celoti.

„Primorec“ št. 8. je priložen današnji „Soča“: obsega 4. za posebne naročnike pa 6 strani. — Na prvem mestu prinaša članek „Obrtne sile v Gorici“, na kateri opozarjamo zlasti naša županstva.

Državni zbor. — V torek 3. t. m. je začela zborovati poslanska zbornica. Do konca preteklega tedna se je dovršila splošna razprava o proračunu. Najžalostnejša uloga je igral prof. Šuklje, ki hoče biti ob enem zastopnik slovenskega naroda in zagovornik sedanje vlade. O tem čudnem možu pisala je „Soča“ zadnje tedne prav veliko in tudi današnja ga prav ostro prijema zaradi njegovega govora v državnem zboru, s katerim je ta gospod stopil v vrsto najgrših obrekovalcev slovenskega naroda. Celó ljubljanski „Slovenec“ ga je v ponedeljek oškval prav po zasluženju in svečano odklonil vsakršno zvezo konservativne stranke z njim. Ali ker se je v isti številki kanonik Klun potezal za Šukljeja, bilo bi prav, ako bi „Slovenec“ povedal tudi g. kanoniku, kar je že davno zaslužil.

Podrobna proračunska razprava se vrši od točke do točke kaj zanimivo in čestokrat jako viharno. O tem bomo nekoliko več poročali prihodnje. Danes naj omenimo le to, da je dr. Ferjančič govoril v meniu jugoslovanske zveze proti dispocijskemu zakonu, ker naši zastopniki nimajo zaupanja v sedanje vlado. — Pri tej priliki je rezko zavrnil prof. Šukljeja zaradi njegovega značnega govora, o katerem obsirno govorimo na drugih mestih. Dr. Ferjančič je dejal, da Šukljejeve izjave obsoja ves narod, kar je razvidno tudi iz članka v „Slovenec“. Šuklje je odgovarjal in dejal, da „Slovenec“ ga je polvalil, ne pa grajal. (Omenjal je namreč poročilo kanonika Kluna v isti štev. „Slovenca“, kjer res hvali Šukljejevo modrost, a zamolčal je drugi članek, kateri smo danes ponatiskali v „Soči“. Dr. Ferjančič je na to ustal in s „Slovencem“ v roki dokazal, kakó ga tudi imenovani list — „hvali“. Zaslužena zausnica! Vivat sequens!

Nemški cesar Viljem peljal se je iz Opatije v Benetke, kjer sta se sešla z laškim kraljem. Benetke so bile oblekle praznično obleko; zvečer je brlelo na tisoče luči po ladijah in ladijicah, ki so švigale po — mestnih ulicah. Italijani so oba vladarja viharno pozdravljali.

Bogato ilustrovani 192 str. obsežen cenik v slovensko-nemškem ali italijansko-nemškem jeziku pošilja na zahtevo brezplačno.

Razprodajalci se iščejo.

Ganz seid. bedruckte Foulards 75 kr. bis fl. 3.65 p. — Met. (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gest. d. f. k. u. r. d. 2000 versch. Farben Dessins etc., porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.), Zürich. (2)

Svojo veliko zalogo olja iz oliv

priporoča

Enrico gn. Carlo Gortan, via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilson]

Zahvala.

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in drugim znancem, zlasti pa čast. duhovščini, ki so nam o priliki nenadomestne izgube naše nepozabne soproge, oziroma matere

Marije pl. Zuccato roj. Štrukelj

s tolažilnimi besedami, z darovi dragih vencev in z obilo udeležbo pri pogrebu itd. itd. pripomogli brisati grenke solze bridke žalosti, izrekamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

Zahvaljoča rodbina Zuccato.

V Ozeljnu, 6. aprila 1894.

Zahvala.

Podpisani odbor dovoljuje si tem potom najprejrejšje zahvaliti vse one, koji so k temu pripomogli, da se je društvena veselica dne 8. t. m. tako sijajno sponesla, kakor g. govornik Gabrček-u (dal Bog, da bi njega govor padel na rodovitna tla), dalje gg. tamburašem društva „Sokol“ iz Gorice, gospeci deklamovalki, domačemu pevskemu zboru, na čelu jim g. učitelj Orel; gospodu Janšu za izvrstni šalji prizer, koji je napravil obilo smeha; na kratko vsem onim, koji so k tej veselici kaj pripomogli.

Odbor tečovadnega društva

„Prvaški Sokol“ dne 9. aprila 1894.

Starosta: Tajnik: Mozetič. Leban.

Okrajna bolniška blagajna v Ajdovščini.

Vabilo

k V. rednemu glavnemu zboru okrajne bolniške blagajne v Ajdovščini, kateri bode dne 22. aprila 1894. ob 3. uri popoldne v občinski pisarnici v Ajdovščini.

Za slučaj, da ne dojde zadostno število vdeležencev, skliče se drugo zborovanje na isti dan ob 4. uri popoldne.

Poslovni red:

1. Sklepanje o letnem poročilu načelstva;
2. Volitev nadziralnega odbora;
3. Volitev udov razsodišča;
4. Morebitni predlogi.

Načelnik Casagrande.

Vsi stroji za poljedelstvo.

Posebnosti

treba naročiti le pri tvrdki Ig. Heller. Stiskalnice za seno, slamo in za nakladanje raznih vrst. Hidravlične stiskalnice. Diferencialne vinske stiskalnice. Nove škropilke proti peronospori, način Vermorel. Samostojne škropilke proti peronospori v bakru z zračno tlačilko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice.

Aparati za parjenje krme, za varčno kuhanje, za trgatve grozdja, za sušenje sadja in zelenjavi, za robanje turšice: trieri, mlatinice, rezalnice, mlini za debelo moko itd.

Lito železo surovo ali pripravljeno k vsem strojem po najnižjih cenah in najugodnejših pogojih.

Posilja izdelke pod jamstvom in na poskusno

IG. HELLER, Dunaj

2/2 Praterstrasse št. 49.

Svari se pred kupovanjem ponarejli.

„Kupuj pri kovaču in ne pri kovačiču“ govori star pregovor.

To lahko rečem o svojem zavodu, kajti le tako velika kupčija, kakor moja, ima vsled ogromnega blaga in raznih prednostih malo stroškov, ki končno pridejo kupovalcu na dobro.

Kraše usode zasebnikom brezplačno in poštastno preste. — Bogata knjiga usodov, kakoršne doslej še ni bilo, se pošilja krojačem brez plačane poštnine.

Snovi za obleke.

Peraviljen, in deskin za visoko duhovščino, predpisano blago za uniforme c. kr. uradnikov, tudi za veterane, ognjegase, telovadce, livreje, sukna za biljarde in igralne mize, za prevlačanje kočij, polne plede od 4-14 gl.

Cene vredne, poštene, trpežne, čisto valceno sukno in ne cene cunj, ki niso vredne niti toliko, kolikor stane krojač, priporoča

Ivan Stikarofsky

(ki je avstrijski v Brnu, Manchester).

Največja zaloga sukna v vrednosti 1/2 mil. gl.

Razpošilja le s povzetjem.

Dopisuje v nemškem, češkem, madjarskem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Več let preskušena bolečina tešče sredstvo

Kwizdova tekočina proti protinu

okrepitveno vrbiranje pred in po veliki hoji

Kwizdova tekočina	proti protinu
Cena stek. 1 gl.	pol stek. 60 kr.
Kwizdova tekočina	proti protinu
dobiva se v	vseh lekarnah.

Kwizdova tekočina proti protinu.

Glavna zaloga: Kreisapothek Kornenburg.

Obrestovanje kapitala

4% zaležnice glasila Bodencredit-Verein ustanovljen 1. 1848.

Pupilske varnosti, izpovedanja preste splošno za kavije, tudi za vojake ženične kavije.

Hipoteke v prvi vrsti in le do polovice vrednosti na posestva deželne deske, izključena so mestna poslopja in kmetije.

Vrednost hipotek: na 100 položnih pride hipotekarno pokritje v znesku 25333 gl.

Varnost prve vrste s tem, da so imenovana posestva obložena le do polovice, da daje poročstvo Bodencredit-Verein z vsemi aktivni in rezervnimi zalogi in s pravico ručaja pri avstro-ogerski banki.

Te zaležnice dobivajo se po dnevnih kurzih v menjalnici

Delniške družbe „MERCUR“ L. Wollzeile 10. WIEN. Strobelgasse 2.

Edina tovarna

„Caffè Vittoria“ V TRSTU.

Kava „Vittoria“ je edina svoje vrste, kajti rabi se sama, kar je njena posebnost, da jej ni treba dodajati kolonijalne kave.

Z mlekom je slastna. Ako je pa primešano dvajsetino prave kave, postane izborna!

Kava „Vittoria“ se visoko ceni, kar je izredno zdravilna, okusna, krepljena in ekonomična. — Iz enega kila se dobi 80 večjih skledic kave.

S kavo „Vittoria“ prihranimo gotovo 200 odstotkov v primeri s kolonijalno kavo, katera, in sicer navadne vrste, pečena in zmleeta ne stane pod gl. 1.80; dočim pa kava „Vittoria“ stane le 60 kr., dobimo razloček gl. 1.20, kar je enako 200 odstotkom.

Kemična analiza gospoda Avgusta Vlastarja, profesorja na c. kr. akademiji za kupčijo in mornarstvo; gospoda Ivana Perhauza, profesorja kemije in zaprteženega izvedenca; kemično-analitičnega-tehnološkega poskušalšča Ivana Henr. Huberja, itd. itd. kakor tudi laskava mnenja mnogih odličnih zdravnikov (ki jo nazivajo kavo bodočnosti); ako se dostavimo, da to kavo rabijo že nekatere bolnišnice, dobroteljni zavodi, kolegiji in semenišča; dalje da konsumenti blazno popravšujejo po nji — vse to sijajno potrjuje, da kavi „Vittoria“ čije danes prvo mesto med vsemi do zdaj znanimi primesili.

Gotovo je torej, da bo to kavo rabila vsaka rodbina, koji je nar zdravilje in štednja.

Uzenci brezplačno. — Za poskušajo se razpošiljajo po pošti zavoji po 5 kil proti povzetju 3 gl., ako se je obrnil na založnika R. du Ban v Trstu, Piazza Lipsa 2.

Založnik v Gorici gosp. Ernest Stecker, Červinjanu gosp. Giuseppe Dreossi r. Franca.

Pivo!

najboljše vrste iz delniške pivovarske družbe v Göss-u na Štajerskem

(„Actien-Bierbrauerei Göss“) po 1, 1/2 in 1/4 hekta v sodčkih, kakor tudi v steklenicah, priporoča častitim odjemnikom založnik

Gustav Scholz

v Gorici, Gosposka ulica št. 6.

Kotlarskega učenca sprejemem

takoj v učilo pod dobrimi pogoji. Deček mora znati čitati in pisati in mora biti lepega zadržanja.

Anton Križnič,

kollar v Kanalu.

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.

Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki najbolj čistane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejša žveplenokisla apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek. Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

Braunitzer v Rabatišču št. 16.

v najemu

Alojzija Gliubich-a.

Za vinogradnike.

Podpisanece imam vedno v zalogi škropilnice, narejene iz medenine, močno ugaljene, da se laklo lahko ne zamažejo. — Pumpa se odpira z roko brez ključev; zaklopnice škropilnice cevi iz kavčuka morejo se menjati. Cevi so tudi za droben okrogel curek.

Popravlja škropilnice vseh vrst. Ima tudi opravevalke za žveplo.

Njegova delavnica priprav za vinogradnike je bila odlikovana na zadnji razstavi v Gorici 1. 1891.

Maks. Ornella

V Ozki ulici (via Stretta) št. 1. v Gorici.

Teodor Slabanja

srebrar V GORICI (Görz ulica Morelli 17

se preporoča preč. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine; kot: monetrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovjših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebeim in polatim.

Da si zamorejo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečast. p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franco.

Hotel „pri zlatem angelju“

v Gorici.

Ker se je po pomoti raznesla novica, da sem opustil svoj staroznani hotel, čutim se dolžnega, naznaniti slavnemu občinstvu, zlasti zunaj mesta slavnemu občinstvu, da ne jaz, marveč enako imenujoča se posestnica gostilne „pri zlatem levu“ je opustila to obrt.

Nasprotno pa še vedno vodim svoj hotel, ki je bil pred kratkim povečan in obnovljen; v njem so p. n. občinstvu vedno na razpolago lične in priprave sobe, izvrstna kuhinja in pijačo. Postrežba rečna, cene pa zmerne. Omnibus k vsakemu vlaku na kolodvor.

Alojz Happacher,

lastnik hotela „pri zlatem angelju“.

Knjigarna in prodajalnica papirja

J. Pallich v Gorici

priporoča ilustrovane in modne časopise in knjige vseh vrst. Dalje priroča vseh vrst pisalnih in šolskih potrebščin po najnižjih cenah.

Ustanovil 1. 1767. Johann Jakob Samassa.

Ces. in kralj.

dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

Harmon. in melodični glasovi

z izborno pripravo za zvonjenje. Zvonove do 40 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina s srebrnobelo bliskavo. Močan čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega bronu; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe ograje pri studencih, ventili itd.

Občine in požarne brambor dobe naročila tudi na oroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častne medalje, 21 sretnj.

6 gl. 6

Senzacijo

delajo najnovejšo

originalne goldin-remontoir žepne ure iz Genfa

Te ure so tako krasno in elegantno izdelane, da jih celo izvedenci ne morejo razločevati od zlatih. Krasno oblikovani pokrovi ostanejo vselej enaki in daje se za točnost triletno pismono zagotovilo.

Cena za kos 6 gl.

Prave goldin zlate verzičice z varnostno zapeno vrste Spat-Marquise ali Panzer-Facon za kos 1 gl. 50 kr.

K vsaki uri brezplačno ohranitev.

Goldin ure so zaradi svoje točnosti v rabi skoro že pri vsaki uradnikov avstro-ogerskih železnice. Dobivajo se edino le pri osrednji zalogi

Alfred Fischer, Dunaj, 4., Adlergasse, 12.

Podajajo se po povzetju ali proti plačilu naprej.

6 gl. 6

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod

„Red Stearn Linie“ iz Antverpena

direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na uprašnja odgovarja točno: koncesijovan zastop

„Red Star Linie“

na DUNAJU, IV Weyringergasse 17

ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U

Statbureau & commercieeller Correspondent der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnbergskega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino

in najeenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilskih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolesih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelenjavo in trave. Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

Neprekosljivo zaradi čudovitih moči in odstranijo v kratkem času s preprosto rabo ene žličice dvakrat na dan, vsakrto bolezen žledoto, zlato žile, omotice, hipohondrije, na jetrih, kažene krvi.

Cene ene steklenice 30 kr.

Prodaja se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljate parčno v lekarnici

Cristofolletti v Gorici.

Od preminogih zahval priobčujemo tu le dve:

V St. Stebri na Koroškem, 17 apr. Z velikim veseljem Vam naznanjam, da je moja mati ozdravela, ko je zaužila 2 stekl. Vaših slavnostnih kapljic sv. Antona. Imela je krč v prsih, katerega mnogi zdravniki niso mogli ozdraviti, dokler me srečen slučaj ni opozoril na Vase čudovito zdravilo. Poslijte mi ... itd. Janez Končnik.

Mallenberg. Nad 20 let trpel sem na srčni bolezni, dokler nisem začel uživati spovednih kapljic sv. Antona. Prosim, da mi zopet pošljete ... itd. Johann Krautitsch.

V vsaki župniji in županiji

sprejme se razumna, čislana in gnotno dobro stoječa oseba kot

zaupna oseba

z dobrimi postranskimi zasluzki v službo. Pismene ponudbe je pošiljati pod

201 191. Graz, post. rest.

Edina zaloga na Gorškem

slovečih patentovanih trtnih škropilnic inženirja Živica nahaja se samo v kotlarski delavnici

Rajmunda Kren-a

Glediška ulica št. 9.

po jako zmernih cenah. Trpežnost škropilnice se garantuje. Sprejema tudi poprave škropilnic katerega koli sistema po takó nizkih cenah, da se ne boji konkurence.

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali za dom pošiljan za celo leto 40 kr.; za tuj držane več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcom“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravljanje je v Trzinu ulici Mercato 12. II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petilvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Obrtna šola v Gorici.

V torek 10. t. m. je imela na Dunaju osrednja komisija za obrtni pouk svojo drugo sejo. Poročevalec ministerski svetnik dr. Lind je predlagal, naj se odkloni prošnja za ustanovitev kotarske šole v Bolcu, pač pa naj se dovoli enaka šola na Žagi. Mladencem iz Bolca in okolice pa naj bi se s podporami pomagalo, da bi mogli obiskovati katerokoli obrtno šolo.

V istej seji je prišel v razgovor tudi vladni predlog, naj bi se prelozil iz Marijana v Gorico oddelek za umetno mizarstvo in rezljarstvo, v Marijanu pa naj bi ostal samo oddelek za pletenje stolic. Proti temu predlogu ni bilo ugovora, pač pa se je celó sprožila in zagovarjala misel, naj bi se v Gorici osnovala večja strokovna šola po vzgledu one v Ljubljani.

Toda proti vladnemu predlogu, da bi ta šola v Gorici obsegala slovenski in italijanski oddelek, se je oglasil komisijski član dvorni svetnik Exner, namestujoč nenavzočega predsednika trgovske in obrtne zbornice v Gorici, in dejal, da Gorica je laško mesto, da torej slovenskega oddelka ni treba, in da Slovenci gredo lahko v enako šolo v Ljubljano. Za Exnerjev predlog so govorili s trije člani, proti njemu pa prof. Attenu, dr. Mikyska in Ivan Murnik. Slednje je bil sprejet predlog Lobmayerjev, naj se zaradi le prenese strokovna šola iz Marijana v Gorico, in naj se počaka z nudično uredbo, dokler se ne pokažejo uspehi italijanskega učnega jezika. Iz tega je razvidno, da vlada je hotela dati tudi Slovincem strokovno šolo, a da predsednik trg. in obrt. zbornice goriske baron Ritter se je temu z vso močjo uprl. Tu imamo torej predsednika obrtniške zbornice, ki je največji nasprotnik obrtnemu pouku edino iz uzroka, ker bi ga tudi Slovenci dobivali v slovenskem jeziku. — To je pač za nas Slovence takó strahovito razžaljenje, da ga ne bomo mogli nikdar pozabiti, nikdar odpustiti.

Slovenci se moramo z vso svojo silo upreti nakanam goriskega barona, ki noče vedeti, da je Slovincem tudi v Gorici dobra tretjina in da nas je v deželi nad dve tretjini, ki tudi trebamo obrtnega pouka. Čudimo se, da komisija ni vedela tega in da je sprejela nečuten upor barona Ritterja za suho zlato.

Ker je pa v Gorici samej tretjina Slovincem, ker je Gorica središče deželi, ki je v dveh tretjinah slovenska, in ker je ogromna večina obrtnikov, kojim je ta šola namenjena, slovenske narodnosti, zato v imenu slovenskega naroda svečano protestujemo proti sklepu rečene komisije in zahtevamo, da nova šola v Gorici mora imeti popolnoma enakoveljavni slovenski oddelek z italijanskim. Ako tega ne bo, potem bo jasno, da višji krogi hočejo poitalijančiti slovensko deželo, hočejo nam odtujiti obrtni stan, ki se poraja skoro edino iz srede našega naroda.

Mi smo prepričani, da se našemu protestu pridružijo vsi merodajni slovenski krogi, v prvi vrsti naša županstva, da se tako složno upremo sklepu osrednje komisije za obrtni pouk z dne 10. t. m., in da bomo zahtevali popolnoma enako strokovno šolo, kakoršna bo italijanska. Naša županstva gotovo ne bodo molčala, marveč krepko povzdignejo

svoj glas proti krivici, katero nam hoče priboriti naš viteški — baron Ritter!

Goriške novice.

Naročnikom. Z današnjo številko smo pričeli tretje četrtletje. Pri tej priliki moramo omeniti, da „Primorec“ nam pri naša se vedno le veliko dela in očitno izgubo. Tiska se v 1400 iztisih, ali posebnih naročnikov ima le okoli 400 (kajti naročniki „Soče“ ga dobivajo brezplačno). Zato se obračamo do svojih prijateljev na deželi, da bi širili naš listič med narod, kajti dokler ne bo imel vsaj 800 naročnikov, bo izguba se vedno prevelika. Treba je namreč vedeti, da „Primorec“ je najcenejši slovenski list. Za 80 kr. dobijo naročniki 26 števk, dočim izhajajo drugi polmesečniki le po 24 krat na leto; vrhu tega obsegajo številke „Primorca“ po 6 strani. Umevno je, da more le veliko število naročnikov pokriti razne stroške, katere nam uroča list. Ako nam vsak naročnik pridobi le še enega novega naročnika, bo „Primorec“ stalisto povsem utrjeno.

Dosledno naprej! — Naš urednik je poslal na pristojno mesto sledečo pritožbo:

Veslavno c. kr. okrožno sodišče!

Veslavno-isto izdaja na slovensko spisane uloge tudi slovenske odloke in razsodbe, kar je gotovo edino pravo in v zmislu veljavnih zakonskih določb. Toda tudi na vse slovenske uradne spise, ki so namenjeni strankam, pritiska uradni pečat v italijanskem jeziku, namreč: „I. R. Tribunale Circolare in Gorizia“.

To se mi ne zdi pravilno, kajti vse, kar je namenjeno slovenski stranki na slovensko ulogo, mora biti pisano ali tiskano v slovenskem jeziku. Tudi uradni pečat mora torej biti pritisnjen v jeziku, v katerem je spisano uradno pismo, ker to zahteva že potrebna enotnost, to zahteva zdrav razum, to zahteva enakopravnost proti eni deželni narodnosti, tukaj proti narodnosti slovenski, katere spada pod to c. kr. okrožno sodišče vendar veliko več nego italijanske. — Toda s tem, da se na slovenska uradna pisma pritiska uradni pečat v italijanskem jeziku — in v našem slučaju v jeziku velike manjšine deželnega prebivalstva — je to neka prednost, ki nikakor ni opravičena, nasprotuje duhu določb o narodni enakopravnosti in ki je za slovensko deželno večino naravnost razžaljiva.

Tudi na slovenski spisano razsodbo z dne 26. marca 1894. št. 1490. Pen. mi je veslavno isto pritisnilo tak italijanski uradni pečat.

Proti takemu ravnanju, ki zali moj narodni čut in moj narodni ponos, kar kaže, kakor bi Slovenci ne bili vredni niti uradnega pečata, da bi ga mogli razumeti, in kar nas ponižuje kot nekako inferijorno pleme pred italijansko manjšino v deželi, se s tem

pritožujem

in prosim:

Veslavno c. kr. okrožno sodišče naj blagovoli zanaprej na vsa slovenski spisana uradna pisma pritiskati tudi uradni pečat v slovenskem jeziku, namreč: „C. kr. okrožno sodišče v Gorici“, a tudi slavn. c. kr. mestno-odredjenemu okrajnemu sodišču naj da enako glaseč se ukaz.

Z ozirom na to, da sem pripravljen iti do zadnje instance, ako bi veslavnoisto ne hotelo ustreči moji prošnji, prosim, da se mi rešitev pismeno naznani.

V Gorici 1. aprila 1894.

Andrej Gabršček,
urednik in tiskar.

Radevedni smo, kakó bo rešena ta pritožba; upamo pa, da nam Slovincem v korist. Višje deželno sodišče v Gradcu je o svojem času menda že izdalo neko naredbo zaradi uradnih pečatov, ki se pa povsod ne izvršuje. Nadejamo se, da si tudi v tem oziru, naši se bo to zdelo marsikomu malenkostno, pridobimo svojo pravico.

Cerkveni govori v goriških cerkvah so v naslednjem redu: V stolni cerkvi vsako nedeljo in praznik ob 6. zjutraj. — Pri sv. Ignaciju na Travniku in pri sv. Vidu na Placuti vsako nedeljo ob 6. zjutraj. — Pod Turnom (pri sv. Roku) vsako drugo nedeljo ob 6. zjutraj. — V semeniski kapeli vsako nedeljo ob 3. popoldne. — Na Kostanjevici vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2½ popoldne za ude 3. reda sv. Frančiška.

Za slovensko Alojzijevešče v Gorici so darovali: P. n. gg. M. Jonko, velepos., 100 gld. Zucchini, župnik 10 gld. Marinič, župnik, 6 gld. Jožef Kodelja, župnik, 5 gld. G. Alojzij Makover je nabral na Berjah, 5 gld. Slavni občini: Rihemberg za l. 1894. 36 gld. Černiče 27 gld. 75 kr.; slavni deželni zbor v Gorici 150. gld. Gospa Nau v Kobaridu 2 gld. Kacafura, učitelj 1 gld.

Veliki vojašnici na Travniku v Gorici so dali prav čedno zunanje lice. To vest zabeležimo s posebno zadovoljnostjo, ker s tem se lepša lice našega lepega Travnika. — Toda prenovljena zunanost vojašnice bo delala nekako čudno sliko nasproti tičoč se častitljivi stari cerkvi sv. Ignacija, ki je znotraj sicer prav krasno prenovljena, od zunaj pa nosi še vedno staro, oguljeno obleko. Prav bi bilo, da bi se merodajni krogi domislili tudi zunanega lica omenjene cerkve, ker je res škoda, da takó umetna ornamentika ne dela na gledalca tistega utisa, kakoršen bi morala. Nasi mestni očetje bi storili goriskemu mestu veliko večjo uslugo, ako bi za popravo zunanega lica te cerkve porabili tistih 500 gld., katere so baje dali gg. Venutiju, Maraniju in Kurneju, da so šli po svojih „lustih“ na Dunaj.

„Rinnovamento“ od zadnje sobote je objavil v furlanskem jeziku ostro satiro v verzih o potovanju gori omenjenih treh go-

spodov na Dunaj. Satira je takó izborna, da so se naši Goričani kar pulili za to številko našega vrlega časnikarskega druga. Po vsem mestu bilo je mnogo smeha in opravičenega veselja, da je furlanski satirik takó izborno naslikal znano trojico tukajšnjih židovsko-liberalnih politikastrov.

Na goriškem ženskem učiteljskem je razpisano do 15. maja mesto c. kr. vadnične učiteljice na mesto pokojne Elodije Walker. Prosilke morajo biti poleg nemščine vešče tudi slovenskemu in italijanskemu jeziku.

V Gorici je umrl v ponedeljek pravoslavni škof Njeguš Nikolaj v 70. letu starosti. V torek so ga odpeljali v Trst in od tam na Črnogoro.

Zaplemba. — Redarstvo v Gorici je pretekli teden trikrat zaplenilo „Agramer Tagblatt“ v tukajšnjih kavarnah zaradi dopisov iz Gorice. Zaplembe so bile baje brzojavno ukazane iz Trsta.

Za gozdarje. — Pri c. kr. gozdnem ravnateljstvu v Gorici je razpisana služba gozdnega čuvaja z letno plačo 400 gld. Čas za prošnje do 15. maja.

Samomora. — Pretekli teden so našli fotografa Hermana Presel-a v Gorici mrtvega v njegovi delavnici. Govori se, da se je sam usmrtil. — Krojač Josip Batistič je skočil v Sočo za solkanskim pokopališčem in se utopil.

V Ločniku otvori „Lega“ v nedeljo svoj otroški vrt. Že ves ta teden štirje agentje lovijo otroke vanj. Nadlegovali so tudi tiste stariše, ki pošiljajo otroke v slovenski otroški vrt, a doslej brez uspeha.

Pretep. — 19-letni Ignacij Ferfolja iz Mirna je v soboto z nekim svojim tovarišem popeval slovenske pesmi v neki tukajšnji gostilni. — Približal se jima je neki Josip Russian, stanujoč na Gradu št. 2., in začel zabavljati; beseda je dala besedo in konečno je Russian zgrabil nož ter zabodel Ferfoljo v trebuh. Russiana so odpeljali v ječo, Ferfoljo pa v bolnišnico.

V Ajdovščini je imelo „Štursko pevsko društvo“ prirediti 15. in 22. t. m. veselici, pri katerih bi se pela opereta „Tičnik“. Ali ker je učeraj, kakor poročamo drugod, pogorela tamošnja predilnica, v kateri je večina društvenikov dobivala delo in zaslužek, odloži se veselica na poznejši čas.

V Mirnu pri Gorici se je vršila v sredo 11. t. m. volitev župana. Izvoljen je bil soglasno g. Vinko Faganel, ki je bil enkrat poprej za župana v Mirnu. Pri tej priliki so rodoljubni starašine zbrali 15 gld. za „Slogine“ učne zavode. — Kapelan č. g. Budin je pa zbiral za slovensko Alojzijevešče v Gorici. — Rodoljubnim darovalcem presrečna hvala v imenu naše mile slovenske mladine!

Iz Devina (!) je priobčila znana graška klepetulja „Tagespost“ dopis, kakó grozno da Devinci hrepené po laški soli, katero naj bi ustanovila tamkaj „Lega Nazionale“. Naš dopisnik iz Devina je pred kratkim po vrednosti zavrnil tiste hujškeče, ki bi radi nemir in zdražbo zasejali tudi v naš mirni Devin. Mi smo prepričani, da bi Devinci znali dostojno posvetiti takim spletkarjem, ako bi se drznili svoj židovski nos utakniti v to prijazno slovensko občino na bregu naše Adrije.

Laški delavci prihajajo zopet v ogromnih tolpah čez mejo služiti v Avstrijo

polente in slanikov. Kar posebne vlake jim morajo napravljati, da morejo vse te ljudi spraviti v notranje avstrijske dežele. Kakó jim je pač Avstrija dobra mamka, ki jih redi, da lakote ne poginejo.

„Lega Nazionale“. — Tudi v Fari pri Gradiscu ob Soči ustanovljajo podružnico tega društva. — Slovenci odgovorimo takemu navduševanju za „Lega“ s tem, da toliko poštenjavejše delujemo za namene družbe sv. C. in M. ter za „Slogine“ učne zavode v Gorici.

Osepnice. — V kobarški okolici pokazale so se na dveh krajih osepnice. Neki Koren iz Sužida jih je prinesel z Ogetskega in je umrl; doslej ni drugih slučajev. — V Staremsehu je zbolela na njih neka ženska, ki je prišla iz Trsta.

Nesreča. — Josip Benčič, zidar iz Kojškega, je padel pri delu takó nesrečno, da se je hudo pobil na glavi, vsled česar je kmalu potem umrl.

Ponarejeni desetaki. — Zadnje čase so začeli krožiti tudi ponarejeni desetaki. Spoznati jih je lahko, ker v besedi Majus na madjarski strani je črka s obrnjeno narobe (takó-le: Majus). Ponarejeni bankovci so doslej dveh vrst, namreč serija 1613 N.o 062.282 in serija 1013 N.o 062.181. — Ženski glavi nista pokriti s pikami, marveč z drobnimi križci.

Mavrica po noči. Na veliki četrtki po „Zdrava Marija“ se je deloma zjasnilo na južni strani od Gorice s sivimi oblaki prepreženo nebo, posijal je mesec in vsled lomljenja bledih luninih žarkov v dežnih kapljicah, okrasil je nebo s svetlo-belkastim pasom. Vse običajne barve spojile so se v svetlo-belo. Neobičajna nočna prikazen.

Slap na Tolminskem. — Zdaj se le spoznavajo ljudje, kako neprikladen je poštni urad v Dol. Tribuši. Dva trgovca nogovic in sploh pletarstva imamo tu, ki sta jedina v celem tolm. glavarstvu, ker ta obrt je omejena le na občine idrijske doline in Šentviskogorske planote. Ta dva trgovca morata pakete nogovic pošiljati v eno uro oddaljeno Tribušo, od koder se potem zopet pripeljejo na Slap i dalje. V desetih letih so trije trgovci tri nove hiše sezidali. Če bi drugoga ne bilo, to dovolj jasno spričuje, ali je potreben poštni urad na Slapu.

Z Livka nad Kobaridom smo dobili obširen dopis, ki toži o slabih cestah in poteh v tamošnji občini. Posamične vasi so prav slabo zvezane druga z drugo, dasi bi bile lahko prav lepe poti z ne velikimi stroški. Prva cesta, ki drži do Peratov in do Avse, je v silno slabem stanju; graditi so jo začeli l. 1871., od takrat pa je ni nihče več popravljaj, da dandanes že ni več za rabo. Pot nad Perati v takó zvane „Klance“ je pa že popolnoma uničena, ker ob deževnem času se vali z Matajurja voda in kamenje, da je že vsa zasuta. Prav slaba pot je tudi od Livka skozi Golobe doli po bregu do Globočaka, o kateri je bilo v „Soči“ že mnogo pritožb, katerih tu ne bomo ponavljali. Že veliko let se dela na tej cesti, veliko je že stala denarja in še več robot, a le malo se pozna, kajti kar se naredi v nekaterih letnih časih, se uniči v drugih. — Dopisnik prosi cestni odbor in druge merodajne oblasti, da bi začele nekoliko več pozornosti obračati cestam in potem v livški županiji. Ta želja dopisnika zdi se nam povsem opravičena.

Sadjarska društva. — V Soski dolini so začeli ustanavljati sadjarska društva, ki bodo veliko koristila blagostanju našega tamošnjega ljudstva. Pri Sv. Luciji so ustanovili tako društvo lani, letos v Kobaridu, a v Kanalu ga ustanavljajo. — „Sadjarsko društvo“ v Kobaridu je najelo velik vrt in v njem že letos nasadilo okoli 2000 drevesc. Divjaki jablan se bodo cepili s tremi vrstami cepcev takih vrst, ki v kobarški okolici dobro uspevajo. To je prav dobra misel, kajti za kupčijo moravno imeti veliko sadja ene same vrste. — Častitamo Kobaridcem, da so takó hitro priredili tudi društveni vrt, ki bo gotovo v veliki meri dajal Kobaridcem in okolici ono, kar bi že davno moral vsaj deloma dajati tamošnji obširni šolski vrt, na katerem se sadi krompir, fižol, šparglji, zelje, salata, itd. itd.

V Ajdovščini je pogorela učeraj zjutraj tamošnja predilnica; požar so zapazili ob 4. zjutraj, a štiri ure pozneje so ostale same gole stene. Ogenj je bil strašen; ves trud, da bi ogenj pogasili, je bil brezuspešen. — Ta predilnica je že tretjice pogorela, od kar obstoji. Keliko rodbin bo zdaj brez kruha!

Zopet otrok zgorel. — V Ločniku je 5-letna deklica Marija Kraševce (Crassoviz) prišla preveč blizu ognja, da se ji je križ vnelo; zaradi opeklin je potem umrla.

Zopet samomor. — V torek zvečer se je na Rojicah s pasom obesil 58-letni železniški sluga Jakob Mustek. Bil je udan žganju.

Iz Tolmina. Dne 2. t. m. začela je posejilnica delovati. Imelo bi se to že zdavno zgoditi, ali knjige so dospele še le na veliki petek.

Ob deseti uri je bila tina sv. maša, katero je služil preč. g. dekan. Pred mašo se je pel „Veni Creator“. Udje načelstva in nadzorstva so bili navzoči skoraj v polnem številu. Tudi lepa množica vernega ljudstva se je bila zbrala pri tej slovesnosti.

Po sv. maši so se nadzorniki in udje načelstva zbrali v občinski pisarni, da bi se skupno posvetovali. Pri seji se je določilo, da hranilne vloge se bodo obrestovale po 4½%, izposojevalo se bode na hipoteke (z vknjižbo) po 5%. Dovolilo se je pa načelstvu, da sme po potrebi in razmerah več kakor 5% zahtevati, nikakar pa ne več kakor 6%. Ob enem se je zahtevalo pri seji, da mora poslovanje ostati strogo tajno, nihče izmed načelstva ali nadzorstva ne sme objavljati, koliko je ta ali ta vložil, ali pa si izposodil, ker to nikomur ni ljubo. Vrha tega bi zadruga zgubila na kreditu in zaupanju. Ta ukrep nadzorstva in načelstva je jako važen.

Uradni dnevi so ponedeljek in četrtek od 10. — 12. zjutraj. Ako je ta dan praznik, odpade jeden uradni dan za tisti teden.

O poldne je bilo skupno kosilo pri g. Oskarju Gabrščeku.

Z ustanovitvijo tega zavoda se je naredil velik korak na narodno-gospodarskem polju.

Iz Kozane, 3. aprila. — Dne 31. marca t. l. je imelo novo starašinstvo kojčanskega županstva v naši občini, kjer je sedaj županstveni sedež, pod predsedstvom novega našega župana, vrlega narodnjaka gosp. Antona pl. Reje, svojo prvo sejo. Že pri tej prvi seji je vrh mož pokazal, da se nismo nad njim varali, ko smo se, kar nas je tu odločnih rodoljubov, potegovali za njegovo

izvolitev županom. — Pri tej seji stavljal je namreč predlog, ki ga je vrlo dobro podkrepil, slikaje vestno in temeljito občeudovanja vredni boj, kojega bijejo goriski Slovenci proti raznarodenju svojih otrok. — naj ga slavno starasinstvo pooblasti, poslati iz občinske blagajnice znesek 50 kron vodstvu polit. društva „Sloga“ kot podporo za vzdrževanje „Sloginih“ učnih zavodov. — Starasinstvo, ki je bilo polnoštevilno zastopano, je ta predlog z navdušenjem odobrilo, za kar mu bodo goriski starši otrok, ki „Slogine“ učne zavode pohajajo, izvestno srčno hvaležni. Ker je sedanji župan, g. Anton pl. Reja, ne le iskren narodnjak kremenitega značaja, ampak tudi izvrsten gospodar, upati je, da se tudi občinsko gospodarstvo našega velikega, da, se prevelikega županstva, polagoma zboljša. V tej nadi ključem: Živio gosp. župan! Živili gg. starešine!

Iz Kobarida, 9. aprila. — Na vabilo osnivalnega odbora za ustanovljenje „Sadjarskega društva“ za Kobarid in okolico v zadnji „Sofi“ zbralo se je zdatno število kmetovalcev iz Kobarida in njegove okolice pri g. Antonu Juretiču v „Čitalnici“. Zbora se je udeležil tudi g. kapelan. Učitelj g. Jos. Rakovšek je otvoril zborovanje, pripovedujoč g. zborovalcem o nalogi in uspehu osnivalnega odbora. Prečitala so se društvena pravila, katera je visoko c. kr. namestništvo potrdilo. Zborovalci so navdušeno pozdravljali in pritrjevali resni in opravičeni želji o zboljšanju žalostnih razmer na gospodarskem polju. Konečno se je vršila volitev s sledečim izidom: predsednikom je bil izvoljen g. Janko Gruntar, podpredsednikom g. Anton Miklavčič, blagajnikom g. Anton Juretič, tajnikom in predstojnikom vrta g. Josip Rakovšek; odbornikom za Sužid g. Ivan Breška, za Livek g. Ivan Sekli, za Kred g. Ivan Ivančič, za Trnovo g. Anton Fon, za Drežnico g. Josip Kranjec, za Ljubuške g. Fran Uršič, za Lirsko g. Fr. Sivec. Kobariska občina devolila je društvu 30 gld. podpore, s katero se je položil temeljni kamen v obče potrebnemu in prekoristnemu društvu. Upati je, da pristopi veliko število udov, ker znaša letnina samo borihih 50 novčičev ali 1 krono. Dal Bog, da bi to društvo poglavo krepke korenike, da bi lahko kljubovalo oviram ter se vspelo v mogočno drevo.

Narodnjak.

Tržne cene v Gorici. — Kava santos 158 do 160, sandomingo 165, java 168, portoriko 176 do 185, moka 185, cejlon 188. — Siadkor 36¹/₂. — Petrolij v sodu 18³/₄, v zabojih 5.80 gld. — Slanina (špeh) 52 do 58. — Maslo surovo 78, kuhano 92.

Moka: I. gld. 13.10, II. gld. 12.40, III. gld. 11.20, IV. gld. 10.70, V. gld. 10.40. — Otrobi debele 5 gld., drobne 4.10 gld. — Tursica 5.80, cinkvanti 6 gld., bela 5.60. — Vse cene se razumejo na kvintal ali 100 kilov; manjše množine so primerne draže.

Na sadnem in zelenjadnem trgu vidimo poleg spargljev tudi že grah; oboje je še jako drago.

Ostala Slovenija

Tržaški Slovenci so ustanovili samostojno kmetijsko družbo, ker se dosedanja enaka laška družba ne mara ozirati na opre-

vičene zahteve slovenskega prebivalstva. V nedeljo so imeli ustanovni shod, ki je odobril pravila, katera priobči „Edinost“.

Javna skladišča v Trstu je sprejela država že 2. t. m. Uradniki so se prisegli. Zakon o tej spremembi uprave javnih skladišč pride prihodnji teden v zbornico poslancev na Dunaju.

V Riemanjih se je sešla dne 19. marca velika množica pobožnih romarjev; pri sv. spovedi in sv. obhajilu jih je bilo blizu 1000. Sv. opravilo se je vršilo v lepem redu. Slovenski govor je imel preč. g. kanonik J. Križman, ki je v jedrnatih besedah razlagal krasne čednosti velikega svetnika sv. Jožefa, ter vnel verne poslušalce, da bi jih posnemali. Slovesno sv. mašo je pel vlč. g. J. dr. Ivančič, škofijski kancelar. V povzdigo slavnosti je mnogo pripomogel tudi novi pevski zbor, ki se je nedavno ustanovil v Riemanjih, ter ta dan pokazal, da smemo gojiti o njem najboljše nade.

V Ljubljani se je vršil v nedeljo volilni shod, ki je postavil kandidate za prihodnje mestne volitve, ki bodo od 16. do 21. t. m. Shoda se je udeležilo do 300 volilcev. Tudi „Slovenčeva“ stranka je bila zastopana s kakimi 50 volilci. Shod je v I. in II. razredu kandidoval vse dosedanje zastopnike, le v III. r. je izpuštil dva dosedanja zastopnika, ki nista bila dovolj odločna pristaša narodno-napredne stranke.

Na Gorenjskem so podpisali mnogi volilci grofu H o h e n w a r t u zaupnico; potpise so zbirali vladni možje, duhovniki in nemškutarji. Pač čudna koalicija! Gorenjci so dokazali s to zaupnico, kako nizko stojijo na politički lestvi. Ves slovenski svet se čudi tej zaupnici, ki dokazuje, kako grozno smo Slovenci navajeni hlapčevati.... Velika nespametnost od nas Slovencev je bila že ta, da smo sploh volili grofa Hohenwarta, ki se je vselej smatral za Nemca, za nas pa nima ni razuma ni srca; a da mu Slovenci podpisujejo še zaupnico potem, ko je ustvaril koalicijo, to presega vse meje narodne konfuznosti.

Slamnikarstvo na Kranjskem je začelo pešati. Kranjski deželni odbor namerava priskočiti s podporo na pomoč tej domači obrtniki. — Slamnikarstvo na Kranjskem (okoli Kamnika) je staro že nad 100 let. Zdaj je tamkaj 10 tovarn, namreč 8 v Domžalah in 2 v Mengšu; v njih dela po zimi od 500 do 600 delavcev. — Propadanju te obrti je uzrok, da morajo slamo od daleč uvažati na Kranjsko, ker domača slama ni za rabo. Uvažajo kitajsko, florentinsko, beneško in švicarsko slamo.

Na Bledu so ustanovili pevsko društvo, ki šteje okoli 50 pevcev in pevk. — Naj bi le pogosto nastopali in dokazovali tako tujcem, da krasni Bled je na zemlji slovenski.

Beneška Slovenija. — 37 letni Josip Martinčič v Trčmunu pod Malajurjem (dobro uro od Ljvka) je umoril svojo mater. Porotno sodišče v Vidnu ga je obsodilo na 30 let ječe.

Čedajski župan (sindak) Alojz Coccian je postal vitez „italijanske krone“ (Corona d' Italia).

Družba sv. C. in M. za Istro je imela 4. t. m. svoj prvi občni zbor v Opatiji. V kratki dobi 9 mesecev je nabralo že 14.426 gld. — Ker veliko darujejo za družbo tudi Hrvatje v banovini, šel je predsednik dr.

Dinko Vitezić osebno v Zagreb, zahvaljeval se na veliki denarni in moralni podpori, ki prihaja od tamkaj v tužno Istro.

„Družba sv. Mohorja“ se letos preseli v svojo krasno novo hišo, ki je ena najlepših v Celovcu. Dom naše slavne Mohorjeve družbe nam je ob enem dokaz, kaj moremo Slovenci vse narediti, ako smo složni. Slavnostno posvečenje novega doma se bo vršilo meseca maja ali junija; udeležiti se ga gotovo po deputacijah Slovenci vseh dežel, med katerimi tudi poknežena grofovina goriska-gradiška ne zaostane.

Ne v Ameriko! — Že večkrat smo opozarjali rojake na veliko gospodarsko stisko, ki je nastala v Združenih državah. Največ škode imajo po tej stiski delavci, a vzlic temu silijo naši ljudje še vedno v Ameriko, prav kakor bi bila to obljubljena dežela. V Novem Jorku izhajajoči slovenski list „Glas Naroda“, ki je o ameriških razmerah jako dobro poučen, objavil je v zadnji številki članek, ki se glasi:

Ponižno prošnjo imamo in to iz domov in rodoljubja do slovenskih listov v nam toliko ljubljene domovini slovenski. Pišite sedaj onstran velikega oceana, da naj ne hodijo Slovenci v Ameriko. Prosimo tudi prečistilo duhovščino, da naj pove našim rojakom, da tu ni nič. Po Ameriki tava in čaka na stotisoče ljudi raznih narodnostij in delavci vsakovrstnih strok. Rudokopi in livarne v Koloradi počivajo, ker je cena srebru toliko padla, da se pridelovanje ne izplača več; v premogokopih po Pensilvaniji in drugih državah so delavcem zaslužek znižali, da o prihranitvi niti govora ni. Malo katera podjetja delajo pri prejšnji plači, začelo se bode pač delati, ko sneg skupne, skrajni čas je tudi, ali na to čaka že tisoče in tisoče rok, katere že po več mesecev delale niso; zaslužek znižuje vsaka tovarna in podjetje in to znatno. Po New Jorku in Chicagi pohaja nad 100.000 ljudi. Pri javnih delih, katera so namenjena v pomoč brezposelnim ljudem, cvete korupcija in ubogi delavci dobijo komaj ostanke, itak bogati podjetniki pa debelijo. Po nekaterih rudokopih za železo niti eden dolar na dan ne plačujejo.

Vemo, da marsikateri Slovenec pomladansko solnce zvalja, da bi dom zapustil, toda v Ameriko nikar, če tudi kak rojak domu piše, da je „boljše“, ne sem, ker nima poroka, kako dolgo bode delo trajalo. Predno pride mo v Ameriko v boljši položaj po tej neznosni stiski, potreba bode par let in marsikak štrajk.

Še jedenkrat ponovimo našo prošnjo: odsvetujte vsakemu v Ameriko, da se ne bode kezal, ko bode prepozno. Tudi mora vsakdo pri ukrepanju denar pokazati in če izseljevalnemu komisarju svota ne zadostuje, zavrnejo ga: Nismo nič pretirali, položaj je res žalosten, da, neznosen!

RAZNOTEROSTI.

V Pragi je umrl eden glavnih nemških stebrov dr. Schmejkala. V nedeljo se je vršil velikanski pogreb; udeležili so se ga tudi mnogi državni poslanci. Minister Plener je govoril na grobu.

Lesne razpoke zamaži s to smolo: Vzemi jednake dele smrekove smole in voska, stopi nad ognjem ter prideni raztopini jako majhnih odlomkov istega lesa, in sicer kolikor moči mnogo. Ako je smola že raztopljena, zamaži z njo razpoke v lesu.

Svetilke se osnažijo. Voda zmeša naj se z ugasnjenim apnom, da postane mleku podobna. S to spojino splahne naj se posoda, ki jo hočemo osnažiti. Ta mleku podobna kislina spoji se namreč z ostanki kamenega olja (petroleja) v neko vrsto mila, ki potem posodo omije. Ako se hoče tudi najmanjši duh po kamenem olju odpraviti, naj se večkrat posoda s to kislino izplahne, kislini pa naj se pridene še malo kalcijevega klorida. Gorkota more to snaženje pospeševati.

Madeže od olja, masla, masti moreš odpraviti iz volnenega sukna na ta način: Omoči ponesnažen kraj z vodo, vzemi gobico ter jo pomoči v terpentinsko olje ali bencin, z gobico potegni parkrat preko madeža; na to položi kosček filtrirnega papirja na madež ter podrgni po njem z vročim likalnikom, potem se naj blago opere v vodi, v kateri se je raztopilo milo.

Sodom odvzameš neprijeten duh po lesu ako jih napolniš z apneno vodo, kateri si primešal lugaste soli. Sod pusti na to 6—8 dni pri miru, potem ga pa izplahni z vodo. Ako rabiš tekočino večkrat, primešaj jej vselej še malo apna in lugaste soli.

Lesene pipe za sodove napraviš trdne, ako jih omočiš v raztopljen 150—160° C. vroč parafin ter jih notri držiš 5 minut dolgo. Na ta način zamaši parafin vse najmanjše luknjice v lesu ter brani, da ne vstopi voda v les; voda namreč navadno razje les ter ga uniči.

Spretnost nemških tehniških zavodov. Že od meseca maja minolega l. je avstrijski parnik „Miramar“ v ladijestavarskem zavodu v Schichauu poleg Danciga na popravku. Zavod je napravil z avstr. vlado pogodbo, v kateri je določeno, da mora plačati zavod globo 100.000 mark, ako poprava ne bode baš po pogodbi. Te dni poskusili so popravljene stroje „Miramara“ in ladija res ni dosegla brzosti, katero bi morala imeti po pogodbi. Zavod je plačal 100.000 mark.

Anarhisti — ponarejalci denarja. V Madridu našli so pretekli teden neke v mestu železno bombo, težko več kgr. Policija iskala je anarhiste, kateri so utegnili položiti to bombo; njih sicer ni našla, zasledila je pa o hišnih preiskavah dobro urejeno „družbo za ponarejanje denarja“. Zaprli so veliko oseb.

Zameti v Italiji. Iz Catabare poročajo, da so bili tam začetkom tega meseca skozi tri dni silni zameti pri 9 stopinjah mraza. Po bližnjih vaseh da je zavladala silna beda, ker je bil promet pretrgan in so posla vsa živila. — V Mesini so bili v noči dne 3. t. m. hudi viharji s snegom, nevihto in točo kakor orehi debelo. — Strela je pa ubila 4 ljudi.

Zanimive poskušnje z avstrijskimi repetirkami so se vršile te dni v Bukareštu, ker jih je z malimi spremembami uvedla tudi Rumunska v svoji vojski. Streljalo se je na 30 mrtvih človeških trupel in na 8 živih konj iz daljave 50—1400 metrov. Trupla so bila oblečena in s priprostim strojem po koncu postavljena. Na 600 m. daljave prebila je jedna kroglica tri zapored stoječa trupla, dve kroglici pa sta prebili dve trupli. Na 100 metrov bilo je prestreljeno jedno truplo in trije živi konji. Jeden konj je bil takoj mrtev, dva pa težko ranjena, da so ju morali pobiti. Na 1400 m. je bil učinek skoraj isti. Na 50 metrov je bilo prestreljenih 15 trupel, na 100 m. 8 trupel. Kroglice prodrle so celo železne tablice.

Nesreča. V Petrogradu se je razpršila v zrak neka tovarna umetelnih ognjev. 11 oseb je raztrganih, 7 ranjenih.

Mučenje vojakov v Italiji. Veliko hrupa je povzročila interpelacija posl. Zabeo na vojnega ministra o grozovitostih, s katerimi je neki poročnik konjice uzročil smrt jednega novince. Dal ga je namreč zvezati na plašnega konja ter ga potem podil po dirkališču. Slednjič se je vojaku zaveza odvila, padel je na tla, ter si razbil črpanjo. Vojni minister je sicer tajil, da bi se dogodilo kaj takega, ali interpellant se je sklicaval na 27 prič.

Ukradene bombe. Dne 4. t. m. ukradli so neznani hudodelci iz kletij pod trdnjavo Monte della Guardia pri Bolonji 275 bomb, od katerih vsaka tehtja 7 kgr. Nikakor se ne more razumeti, kako se je mogla spraviti teža 1925 kgr. iz trdnjave, ne da bi bile opazile straže. Vojaški poveljnik je dal zapreti več sumnih vojakov. O bombah ni sledu. Uboga Italija!

Grozen čin blaznega. Iz Kovazne (komitat Haromsak, na Ogrskem) se poroča, da je neki Mojzes Szues, katerega je bila občina spravila v norišnico v opazovanje, od koder so ga pa zopet odpustili. Vrnivši se domov, je zapodil ženo od hiše, svojega 4-letnega sinčka pa zavil na posteljo, ter znosil potem razno hišno orodje k postelji, ter zažgal. Slednjič se je vrغل i on na posteljo. Ko se mu je obleka unela, je letel iz sobe, ter se vrغل na dvorišču v vodnjak. — Kjer pa so ga ljudje našli smrti — ko je sin njegov že zgorel.

Zdravnik — človekožre. O nekem urbskem zdravniku poročajo listi, da je pri razparanju nekega samomorilca odrezal mu pol jeter in jih dal v neki gostilni napraviti ter jih sam jedel in dajal drugim, da so jih jedli.

Najdaljše ulice na svetu. Med velikimi mesti ima Filadelfija najdalje ulice. Tako je ulica Secondstreet dolga 15 angleških milj, ulica Germantown in Riegavenue po 10 angl. milj. Bervadstreet je dolga 9³/₄ angl. milj, Frankfurt-avenue pa 8 angl. milj. Angleška milja je dolga nekaj nad poldrugi kilometer.

Nove tiskarske črke. Knjigotržec Rudolf Abt v Pasovu je dobil patent za izdelovanje tiskarskih črk iz neke nove tvarine. Nove črke so jako trpežne in elastične in imajo še to prednost, da so mnogo lažje nego dosedanje svinčene: vrh tega so zdravju popolnoma neskodljive.

Princesinja - nuna. Hči belgijskega kralja, princesinja Klementina, izbrala si je po smrti svojega zaročenca samostan. V kratkem ustopi v neki plemenitašk samostan v Avstriji.

Nezvest častnik. Kakor poročajo iz Bukarešta, izneveril je denarničar tamošnjega vojaškega kluba, topničarski poročnik Ivan Filastrato, 82.000 frankov klubovega imetja in pobegnil z novci.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levi v voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseli vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potreščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potreščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za običen obisk.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novine Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Naznanilo.

Zaloga vrhniškega piva, pod vodstvom **Joška Rovana v Robatišču št. 18**, priporoča se P. N. gostilničarjem v mestu in deželi za cenjena naročila. Cene piva za deželo so jako znižane. Steklenice napolnjene so v pivarni na Vrhniki - za kar se rabi izključno le dobro nležano pivo.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potreščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Anton Koren

trgovca v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in sklada šape v okna, reže in napravi okvirje za zrcala in podobno.

Ivan Reja

krčmar „Alfa Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulici Morrelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav umerne.

Peter Birska

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caravazza št. 4.) priporoča sl. občinstvu izbirna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; gostilnja točna.

Anton Obidlič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vitni ulici št. 8) poleg ljudskega vrta na desno prodaja na 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vrnjska, furianska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjige, knjige za upisovanje, itd. Pisane in risane iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih zaloznicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klubov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in srebrenne zvezde, kratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.